

Antoni Ros Marbà, *director*

Nascut a l'Hospitalet de Llobregat, va fer els estudis de direcció d'orquestra al Conservatori Superior de Música de Barcelona amb Eduard Toldrà. Posteriorment els va ampliar amb Sergiu Celibidache a l'Accademia Chigiana de Siena i amb Jean Martinon a Düsseldorf, on va rebre el primer premi de fi de curs.

El 1966, any que es va fundar l'Orquesta Sinfónica de RTVE, va aconseguir-ne la plaça de director titular per oposició. El 1967 va ser nomenat director titular de l'Orquestra Ciutat de Barcelona i el 1978 director musical de l'Orquesta Nacional de España. Poc després va ser nomenat principal director musical de la Nederlands Kamer Orkest, de la qual posteriorment esdevingué director titular. També ha estat titular de la Real Filharmonía de Galícia i director de l'Escuela de Altos Estudios Musicales de Galícia.

Convidat per Herbert von Karajan el 1978, debutà amb la Berliner Philharmoniker, orquestra que posteriorment ha dirigit diverses vegades. En el terreny simfònic ha sumat notables èxits dirigint les orquestres més importants de França, Anglaterra, Suïssa, Itàlia, Alemanya, Escandinàvia i als principals centres musicals d'Amèrica i del Japó. Amb la Nederlands Kamer Orkest va visitar la Xina en les primeres incursions del país asiàtic en la música occidental.

En el vessant operístic ha dirigit amb gran èxit la majoria dels títols més emblemàtics, amb preferència pel repertori de Mozart, Strauss i Britten. Igualment, ha estrenat les òperes *Divinas palabras* d'Antón García Abril i *The duenna* de Robert Gerhard, de la qual va fer el primer enregistrament mundial. També ha gravat les sarsueles *Doña Francisquita*, *Bohemios*, *La verbena de la Paloma* i *Luisa Fernanda*, a més a més de l'òpera *Goyescas*, totes publicades amb el segell Auvidis i acollides amb gran èxit per la crítica nacional i internacional.

Entre els reconeixements que ha rebut, hi ha el Premio Nacional de Música (1989), la Creu de Sant Jordi (1988), el Premi Internacional del Disc Arthur Honneger per l'enregistrament de *Les set paraules de Crist* de Haydn (1966), el Barclays Theatre Award a la millor producció operística al Regne Unit del 1997 per *Idomeneo, re di Creta* amb l'Scottish Opera i la Medalla d'Or del Gran Teatre del Liceu (2012).

El 2009 dues prestigioses companyies discogràfiques, Warner Classics i Claves, van editar dos discos monogràfics de Ros Marbà dirigit la Real Filharmonía de Galícia, dedicats a Frederic Mompou i Manuel de Falla.

Actualment és professor i director titular de la Càtedra d'Orquestra de Cambra Freixenet a l'Escuela Superior de Música Reina Sofia de Madrid.

Aniversari Ros Marbà *Wagner & Brahms: Per molts anys, mestre!*

DIUMENGE, 11.03.18 – 17.30 h
Palau de la Música Catalana
Sala de Concerts

Dipòsit legal: B5278-2018

Orquestra Simfònica
Camera Musicae
Antoni Ros Marbà, director

Amb la col·laboració de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

INSTITUT DE CULTURA
DE CATALUNYA

INAEM

Troba'ns a:

www.palaumusica.cat

«Llum blava del matí,
rebotant pels cristalls
obscurs del dens fullatge.

Ritma aquest foll desori
dels insectes florals
per la immensa bignònia.[...]

Narcís Comadira,
Prec

Programa

Richard Wagner (1813-1883)

Suite d'Els mestres cantaires

Preludi del Tercer Acte, *Vals dels
aprenents* i *Marxa de les corporacions*

Johannes Brahms (1833-1897)

Simfonia núm. 1, en Do menor, op. 68

Un poco sostenuto: Allegro

Andante sostenuto

Un poco allegretto e grazioso

Adagio; Più andante; Allegro non troppo;
ma con brio

Durada aproximada de concert: 70 minuts sense pausa

Antoni Ros Marbà: història viva del Palau

Mestre, vuitanta anys, tota una vida com a espectador, músic intèrpret i finalment director musical al Palau de la Música Catalana. Quin és el seu primer record del Palau?

Jo era molt jovenet, hi vaig escoltar una *Passió segons sant Mateu* dirigida per Enric Ribó amb la Capella Clàssica Polifònica [concert de l'any 1950, el mestre tenia tretze anys] i hi vaig anar acompanyat dels pares. Llavors ja vaig començar a sovintejar als concerts de l'Orquestra Municipal de Barcelona [actual OBC] dirigida pel sempre recordat mestre Eduard Toldrà, una persona clau a la meua vida. També recordo molts concerts alligonadors des de la privilegiada posició de les galeries de l'orgue, veient la cara dels directors i els seus gestos.

¿Recordas la primera vegada que va trepitjar l'escenari com a director?

Recordo un concert de danses amb l'Esbart Verdaguer amb les cobles de Badalona i Sabadell, desembre del 56, però també recordo uns concerts matinals amb obres de Hindemith i Bartók. Fa tant de temps! Hi ha molts records.

En el seu primer programa com a director titular de l'Orquestra Ciutat de Barcelona (antiga Orquestra Municipal de Barcelona i actual OBC), l'octubre de l'any 1967 va ser pràcticament el mateix que presenta avui al Palau: obertura dels *Meistersinger* de Wagner, *La filla del marxant* de Toldrà i *La valse* de Ravel a la primera part i la *Simfonia núm. 1* de Brahms a la segona. Quins records guarda d'aquell dia? Per què va triar llavors aquestes peces?

Va ser com una posada de llarg a casa meua. Per a mi el Palau és un lloc molt nostre, una sala tan familiar que era com entrar a casa d'uns grans amics. Hi havia anat tant i viscut tantes hores de música! Pel que fa al repertori, l'obertura és un simbolisme com a inici i també perquè tots som cantaires d'alguna manera i més en aquesta casa, seu de l'Orfeó Català. L'obra del mestre Toldrà, com un homenatge per al meu mentor i antic director de l'Orquestra. La valse de Ravel, per mostrar un repertori variat i perquè m'agrada molt el món musical francès i sobretot l'Impressionisme i perquè recordo perfectament haver vist Toldrà dirigint aquesta peça amb un gran impacte per a mi. La Primera Simfonia de Brahms, pel seu caràcter emblemàtic del gran simfonisme alemany. És una obra genuïna i perfecta en quatre moviments, un exemple de la gran forma simfònica.

Ha treballat amb tanta gent important, tants solistes... Quins li venen al cap?

Molts solistes tan diferents: Rostropóvitx, Menuhin, Alexis Weissenberg i, per descomptat, la Victòria dels Àngels, de la qual guardo un especial record.

En la seva tasca davant de l'OMB i els seus concerts al Palau, deu tenir també moments inoblidables...

Molts! Les primeres interpretacions amb l'orquestra de *La consagració de la primavera*, les *Simfonies número 2 i número 4* o la *Cinquena* de Mahler... Eren obres que quasi no es coneixien, moltes en la seva primera audició a Barcelona! També dirigir obres de compositors catalans com Josep Maria Ruera, Benguerel, Montsalvatge, Mompou, per a mi era un deure presentar l'obra d'aquests músics. No puc oblidar l'òpera tampoc, com el *Fidelio* de Beethoven, o *El giravolt de maig* de Toldrà, que vaig dirigir en el desè aniversari de la seva mort l'any 1972, amb un jove Josep Carreras ple de galanor.

De nou Toldrà: vostè té dos enregistraments diferents d'*El giravolt de maig*, l'últim gravat aquí al Palau, el juny del 2012, pel cinquantenari de la mort del mestre. Què representa aquesta òpera per a vostè?

És una pedra blanca en el repertori, una obra molt emblemàtica; hi ha Toldrà, però també hi ha Carner! Quan el mestre Toldrà la va dirigir per últim cop al Palau jo li vaig fer de coach, vaig fer tots els assaigs al piano, li tinc una gran estima!

Per últim, el seu darrer concert aquí en aquesta casa va ser l'any passat precisament amb l'Orquestra Camera Musicae i la pianista Alba Ventura. Què ens en pot dir, d'aquesta orquestra?

És una orquestra entranyable, de molt bon nivell, amb gent jove que estima la música per la música. Tenen un alt grau de competència. Estan agafant una posició molt important en la vida cultural musical catalana. Recordo amb gran estima el nostre "Concert Mozart" i espero amb aquest programa tan simbòlic recordar el meu primer concert amb l'OMB i tancar d'alguna manera un cercle musical en un Palau que ha format part dels millors records de la meua vida. També vull dir que no està anunciat al programa però hi haurà una peça de música catalana al bis, sorpresa!

Jordi Maddaleno, crític musical

Ros Marbà, el Palau de la Música i Toldrà

El Palau de la Música ha estat molt important en la vida d'Antoni Ros Marbà. En aquest auditori, des de les butaques del segon pis va escoltar els primers concerts en viu de la seva vida, amb l'Orquestra Municipal de Barcelona dirigida per Eduard Toldrà, que va acabar sent el seu mestre, i també ha estat l'escenari on més ha dirigit, més que a cap auditori del món. No és estrany, doncs, que el director d'orquestra consideri el Palau de la Música la seva "segona casa". I és per això que amb motiu del seu vuitantè aniversari el Palau de la Música li ret homenatge amb una sèrie de concerts i una exposició que s'exhibirà al Foyer del Palau el mes de maig.

Per al concert d'aquesta tarda, Antoni Ros Marbà ha triat un programa amb obres de Wagner i Brahms amb clares connexions amb Eduard Toldrà i els concerts que d'adolescent li sentia dirigir al Palau de la Música.

Després de Beethoven, Wagner va ser el compositor que més dirigia Toldrà als seus concerts. Obertures i preludis de les òperes del compositor de Leipzig sovintejaven als seus programes, i si hi havia una obra de Wagner per la qual sentia predilecció, aquesta era *Els mestres cantaires de Nuremberg*, de la qual interpretava sovint els preludis del primer i el tercer actes, el vals dels aprenents i la processó de les corporacions. Precisament el preludi del tercer acte, el vals dels aprenents i la processó de les corporacions integren la *Suite d'Els mestres cantaires* amb la qual s'obre aquest concert en un arranjamant del polifacètic compositor, director d'orquestra, violinista i pianista holandès Wouter Hutschenruyter (1859-1943).

Els mestres cantaires de Nuremberg és l'única òpera de Wagner, juntament amb la juvenil *La prohibició d'estimar*, en la qual el compositor introdueix tocs de comèdia. L'argument es desenvolupa a mitjan del segle XVI a Nuremberg i explica la història d'amor entre Eva, la filla d'un ric orfebre i cantor, i un jove cavaller, Walter von Stolzing, que per aconseguir la seva mà haurà de participar en un concurs de cant per adquirir el grau de mestre cantaire. Walter és humilitat durant el torneig per un altre pretendent d'Eva i el suspenen, però amb l'ajuda del sabater Hans Sachs aconseguirà compondre una cançó per guanyar la competició i, de passada, la mà d'Eva. *Els mestres cantaires* es va estrenar a Munic el 1868 i amb el seu torneig de cant en to de comèdia esdevé el contrapunt del seriós torneig del Wartburg de *Tannhäuser* i una al·legoria sobre el trencament de les tradicions per les noves generacions.

Eduard Toldrà va destacar com a intèrpret de les *Simfonies* de Brahms, també entre els compositors preferits com a violinista. Ros Marbà ha inclòs al concert la seva *Simfonia núm. 1, en Do menor*, obra que Brahms va gestar al llarg de més de dues dècades. Beethoven va morir sis anys abans que Brahms nasqués el 1833, però la seva ombra va planar damunt d'ell i de la resta dels compositors, que no gosaven abordar la forma simfonia després de les nou que havia escrit el compositor de Bonn.

Brahms va escoltar per primer cop la *Novena Simfonia* de Beethoven el 1854, quan tenia 21 anys, i va decidir escriure'n una amb la mateixa tonalitat, Re menor. Va compondre'n els tres primers moviments; però el resultat va ser insatisfactori i va reaprofitar els dos primers per al seu *Concert per a piano núm. 1* i la música del tercer moviment va anar a parar al *Rèquiem alemany*. D'aleshores fins que va anunciar al seu editor l'acabament de la *Simfonia núm. 1* van passar vint-i-dos anys. L'obra es va estrenar el 4 de novembre de 1876 i tot i que Hans von Bülow la va batejar com la "Desena" de Beethoven, es tracta d'una partitura de maduresa, fruit d'una llarga reflexió per part de Brahms, el qual, en paraules del musicòleg alemany Hermann Kretschmar, "va superar, en fondre en una unitat superior, les dues tendències musicals dominants aleshores: el culte idòlatra a la forma i el Romanticisme efusiu".

Lourdes Morgades, periodista especialitzada en música

Orquestra Simfònica Camera Musicae

Fundada el 2006, gaudeix de gran acceptació per la seva tasca de divulgació, especialment entre el públic melòman i jove. Ha actuat a l'Auditorio Nacional de Madrid i a l'Auditori de Barcelona, entre d'altres, i du a terme temporades estables al Palau de la Música Catalana i al Teatre Tarragona.

Des dels inicis Tomàs Grau n'és el director titular i artístic. Des de la temporada 2016-17 el violoncel·lista Lluís Claret n'és artista resident. I aquesta temporada, Salvador Mas n'és principal director convidat, després de Jordi Mora i José Rafael Pascual Vilaplana. L'OCM va iniciar el projecte de residència a l'Auditori de l'Escola Municipal de Música Pau Casals del Vendrell la temporada 2009-10, actualment vigent.

Ha col·laborat amb els directors A. Ros Marbà, S. Brotons, J. Rutter, D. Martín-Etxebarria, J. Vila i Casañas, X. Puig, M. Valdivieso i V. Martínez; i amb els solistes S. Kovacevich, S. Meyer, P. Kopatchinskaja, A. Soumm, A. Polo, J. Jáuregui, M. Spadano, R. Aguirre, N. Rial i A. Òdena, entre d'altres.

També actua arreu de l'Estat i ha fet una gira per Alemanya, Txèquia i Suïssa. Ha enregistrat els discs *Alba eterna*, *Tempesta esvaïda*, *De Catalunya al món*, *Un conte de Nadal* i *Mediterráneo*.

PROPER CONCERT

Rafał Blechacz, *piano*

DIMARTS, 13.03.18 — 20.30 h
Sala de Concerts

W. A. Mozart: *Rondó en La menor, KV 511* i *Sonata núm. 8, en La menor, KV 310*

L. van Beethoven: *Sonata núm. 28, en La major, op. 101*

R. Schumann: *Sonata núm. 2, en Sol menor, op. 22*

F. Chopin: *Masurques, op. 24* i *Polonesa en La bemoll major, op. 53 núm. 6, "Heroica"*

Preus: 30, 40 i 60 euros